

СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ – ІНДИКАТОР ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ ТА РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

SOCIALLY ORIENTED POLICE ACTIVITY IS AN INDICATOR OF THE RULE OF LAW AND THE DEVELOPMENT OF PUBLIC SERVICES

Актуальність теми дослідження обумовлена теоретичною та практичною значимістю питань, які стосуються розвитку правової держави, що надає високоякісні громадські послуги. Встановлено, що одними з найбільш значущих серед послуг є поліцейські, оскільки вони спрямовані на гарантування та захист прав та свобод людини. При цьому акцентується, що поліцейські послуги можуть бути як адміністративними так і немає. У цьому контексті запропоновано визначення поняття поліцейської послуги. Дослідження сутності та поняття таких послуг запропоновано здійснювати в теоретико-методологічній, соціально-політичній та практичній площини. Вважаємо, що це дозволить вирішити наявні проблеми у зазначеній сфері найбільш комплексно. Визначено, що однією з ключових проблем є та, що характеризується дихотомічністю та у свою чергу стосується взаємодії органів поліції та інститутів громадянського суспільства. Аргументовано, що у правовій державі її апарат має здійснювати соціально орієнтовану діяльність, особливо органи правопорядку. Останнє пов'язано з необхідністю осмислення сучасної практики для вироблення нових концептуальних положень та догматичних рішень, адекватних умовам сучасності. У ході аналізу дихотомічної проблеми взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства щодо участі у реалізації правоохоронної функції держави було виявлено, що досвід такої взаємодії у сучасних державах належним чином не вивчений та не оцінений. Мета дослідження визначена відповідно до сучасного стану фундаментальної науки. Її методи дозволили виділити завдання дослідження, спрямовані на вивчення стану суспільних відносин, що виникають у сфері забезпечення охорони громадського порядку, свободи та безпеки суспільства, держави та особистості. Суб'єктами таких відносин є, з одного боку, поліція, яка провадить правоохоронну діяльність на професійній основі, а з іншого боку, громадяни, які беруть активну участь у реалізації правоохоронної функції у правовій державі. Метою дослідження виступив теоретико-правовий аналіз концепції суспільно орієнтованої діяльності поліції, яка сьогодні є основою взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства у реалізації правоохоронної функції у багатьох сучасних правових державах, у тому числі й в Україні. Методологію дослідження склали сукупність загальнонаукових методів (історичного, системного та функціонального аналізу, індукції та дедукції) та спеціальних методів (формально-юридичного, історико-правового, компаративного аналізу, порівняльного державознавства тощо). Результатом дослідження став висновок про те, що концепція суспільно орієнтованої роботи поліції спирається на діяльність уповноважених поліцейських органів, які реалізують правоохоронну функцію паралельно із соціально орієнтованою діяльністю. Саме такими векторами розвитку має характеризуватися сучасна правова держава, яким є Україна. У її Основному Законі так і зазначено, що вона є правовою та соціальною державою. У цьому контексті доведено, що діяльність держави та її апарату має бути спрямована на реалізацію моделі соціального партнерства та вирішення конкретних проблем, що виникають у суспільстві, та пов'язаних із захистом прав і свобод людини.

Ключові слова: механізм публічного управління, механізм правопорядку, правопорядок, публічна безпека, децентралізація державної влади, публічні послуги, поліцейські послуги, правова держава, суспільство, громадянське

суспільство, соціально орієнтована діяльність поліції.

The relevance of the research topic is due to the theoretical and practical significance of the issues related to the development of a legal state that provides high-quality public services. It has been established that one of the most significant services are the police, as they are aimed at guaranteeing and protecting human rights and freedoms. At the same time, it is emphasized that police services can be both administrative and non-administrative. In this context, a definition of the concept of police services is proposed. The study of the essence and concept of such services is proposed to be carried out in the theoretical-methodological, social-political and practical plane. We believe that this will allow solving existing problems in the specified area in the most comprehensive way. It was determined that one of the key problems is one characterized by dichotomy and, in turn, concerns the interaction of police authorities and civil society institutions. It is argued that in a legal state, its apparatus should carry out socially oriented activities, especially law enforcement agencies. The latter is connected with the need to understand modern practice in order to develop new conceptual provisions and dogmatic solutions adequate to modern conditions. During the analysis of the dichotomous problem of interaction between the police and civil society institutions regarding participation in the implementation of the law enforcement function of the state, it was found that the experience of such interaction in modern states has not been properly studied and evaluated. The purpose of the research is defined in accordance with the current state of fundamental science. Her methods made it possible to identify research tasks aimed at studying the state of social relations arising in the sphere of ensuring the protection of public order, freedom and security of society, the state and the individual. The subjects of such relations are, on the one hand, the police, who carry out law enforcement activities on a professional basis, and on the other hand, citizens who take an active part in the implementation of the law enforcement function in the rule of law. The purpose of the study was the theoretical and legal analysis of the concept of socially oriented police activity, which today is the basis of the interaction between the police and civil society institutions in the implementation of the law enforcement function in many modern legal states, including Ukraine. The research methodology consisted of a combination of general scientific methods (historical, systemic and functional analysis, induction and deduction) and special methods (formal-legal, historical-legal, comparative analysis, comparative political science, etc.). The result of the study was the conclusion that the concept of socially oriented police work is based on the activities of authorized police bodies that implement the law enforcement function in parallel with socially oriented activities. It is these vectors of development that should characterize a modern legal state, which is Ukraine. Its Basic Law states that it is a legal and social state. In this context, it is proven that the activities of the state and its apparatus should be aimed at implementing the model of social partnership and solving specific problems arising in society and related to the protection of human rights and freedoms.

Keywords: mechanism of public administration, mechanism of law and order, law and order, public safety, decentralization of state power, public services, police services, rule of law, society, civil society, socially oriented police activity.

УДК 351.74 (477)
DOI <https://doi.org/10.32782/rma2663-5240-2023.34.34>

Кравчук О.В.

д.держ.упр., проф.,
професор кафедри кримінального
права та процесу Хмельницького
університету управління та права
ім. Л. Юзькова, м. Хмельницький
ORCID: 0000-0002-1559-2403,

Бондаренко О.Г.

д.держ.упр., доц., начальник кафедри
державної безпеки та оперативного
мистецтва оперативного факультету
Національної академії Національної
гвардії України, м. Харків
ORCID: 0000-0003-1755-3333

Постановка проблеми. Взаємодія поліції та суспільства – це питання, яке вже не одне десятиліття перебуває серед найбільш активно обговорюваних і державними діячами, і громадськими активістами, і вченими. В умовах розширення кола суб'єктів, які беруть участь у реалізації правоохоронної функції держави й активної участі інститутів громадянського суспільства у правоохоронній діяльності, питання співпраці поліції та соціуму набувають особливої важливості. Увага, зокрема, акцентується на дослідженні проблем, що стосуються взаємодії поліції та суспільства під час реалізації правоохоронної функції правової держави, на яку (взаємодію) можна впливати низка факторів, що мають різну природу виникнення та масштаби поширення. До них можна віднести, по-перше, необхідність практичної організації взаємодії поліції й інститутів громадянського суспільства в умовах становлення та функціонування правової та соціально орієнтованої держави (практичний аспект); по-друге, потребою визначення напрямків і форм взаємодії поліції й інститутів громадянського суспільства під час реалізації правоохоронної функції правової держави (соціально-політичний аспект); по-третє, потребою визначення нових доктринальних і методологічних підходів до оцінки ефективності взаємодії поліції й інститутів громадянського суспільства за сучасних умов (теоретико-методологічний аспект).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування механізмів управління у сфері громадської безпеки та особливості надання публічних послуг є предметом дослідження чисельної групи науковців В. Баштанника, П. Ботвінова, Дж. Вілсона, Д. Грицишена, С. Домбровської, Г. Келлінга, О. Копанчука, О. Крюкова, О. Пархоменко-Куцевіл, А. Помази-Пономаренко, Л. Сергієнко, Г. Ситника, В. Торичного та ін. [1–2; 3; 4–5; 6; 18]. Проте механізм публічного управління у сфері соціально орієнтованої діяльності поліції з позиції надання поліцейських послуг є ще недостатньо опрацьованим у вищевказаних теоретичній і практичній площинах.

Постановка завдання. Метою статті є визначення особливостей реалізації соціально орієнтованої діяльності поліції з позиції функціонування правової держави, яка надає вчасно високоякісні публічні послуги.

Виклад основного матеріалу. Однією із проблем, що вимагають ґрунтовного наукового дослідження й осмислення, є комплекс питань, що стосуються соціально орієнтованої діяльності поліції (community policing). Аналіз наукових напрацювань у межах обра-

ної проблематики дав підстави стверджувати, що сьогодні соціально орієнтована діяльність поліції має становити основу для її результативної взаємодії поліції з соціумом, а точніше з його інститутами громадянського суспільства, як-то відбувається у багатьох сучасних правових державах.

Для дослідження соціально орієнтованої діяльності поліції, яка повинна бути спрямована на гарантування та захист прав і свобод громадян, на центральному рівні необхідно вирішити важливі завдання, а саме: виявлення форм взаємодії поліції та суспільства в сучасних правових державах під час реалізації правоохоронної функції, характеристика специфіки такої взаємодії; визначення суб'єктного складу учасників реалізації правоохоронної функції сучасних держав; визначення нормативних підстав поліцейської діяльності, орієнтованої суспільство; виявлення атрибутивних рис суспільно орієнтованої діяльності поліції (community policing), що має місце у різних державах сучасного світу.

Сьогодні держави, більшість з яких проголосили себе як правові, соціальні та демократичні, виступають надійними гарантами забезпечення прав та свобод особи. Сучасний світоустрій багато в чому зумовлено процесами трансформації самого феномену «держава» та переходу їх у якісно новий стан. Різноманітна практика поліцейської діяльності, накопичена багатьма країнами, дає підстави визначити, що досвід ефективної співпраці влади та суспільства пов'язаний з інтенсифікацією глобалізаційних процесів, які зумовлюють формування нових моделей реалізації правоохоронної функції правової держави – публічно-управлінських і соціально орієнтованих моделей. Незважаючи на множинність підходів до розуміння сутності правової держави, оцінка можливостей держави протистояти глобальним викликам сучасності, залишається в площині загального розуміння того, що національна правоохоронна система продовжує вирішувати комплекс різноманітних завдань правоохоронного характеру, виконання яких має активно створюватися на наддержавному рівні [9].

Трансформація державно-правової організації суспільства потребує змін у структурі та функціонуванні правоохоронної системи загалом та її важливої частини – поліцейської системи зокрема [11]. Функціонування поліцейської системи сучасної держави, ефективність поліцейської діяльності багато в чому детерміновані взаємодією поліції й інститутів громадянського суспільства [4–5] і знаходять свій відбиток у рівні довіри суспільства до поліції.

У рамках дослідження питання взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства у реалізації правоохоронної функції правової держави правова держава розглядатиметься як держава з демократичним політичним режимом, основними початками формування та функціонування якого є принципи поділу влади, верховенства права та взаємної відповідальності держави, суспільства, особистості, джерелом влади та суверенітету в якому є народ, а гарантією його нормального розвитку – громадянське суспільство, активно співпрацює з органами поліції щодо реалізації правоохоронної функції такої держави [11].

Відмінною рисою правової держави є розвинене громадянське суспільство. Самоорганізовані громадяни правової держави беруть активну участь у реалізації її правоохоронної функції у різних формах, серед яких:

- участь громадян у складі інститутів громадянського суспільства;
- індивідуальна участь громадянина поза рамок існуючих інститутів цивільного товариства.

Громадяни, які добровільно об'єдналися з метою задоволення приватних та колективних інтересів, що не суперечать інтересам держави, до некомерційних організацій, що фінансуються за рахунок коштів недержавного (неурядового) походження, незалежні від державного втручання, становлять інститути громадянського суспільства [2; 5].

Діяльність інститутів громадянського суспільства у сучасних правових державах передбачає безпосередню взаємодію з правоохоронними органами по питань охорони, захисту прав і свобод особи, забезпечення правопорядку, попередження та припинення правопорушень, здійснення соціального контролю за діяльністю правоохоронних органів. Взаємодія поліції та інститутів громадянського суспільства часто набуває форми партнерського співробітництва [там само].

Партнерська модель взаємодії поліції й інститутів громадянського суспільства є основною концепцією, розробленою в розвинених сучасних державах [9; 17]. Ідея партнерської співпраці поліції та суспільства стала основою для реформування поліцейських систем у різних державах: Великобританія, Сполучених Штатах Америки, Японії, Німеччини, Китаю, держав Африки та Латинської Америки. З огляду на це видається необхідним виявлення закономірностей взаємодії поліції та суспільства в сучасних державах та особливостей функціонування національних поліцейських систем.

Так, одним із основних завдань поліції в США є забезпечення громадського порядку. Протидія злочинності – один із елементів забезпечення правопорядку. Такий підхід до організації та функціонування поліції у США склався в умовах історичного розвитку держави. З урахуванням цілей, завдань та методів здійснення правоохоронної діяльності, у процесі становлення поліції у США виділяються етапи її розвитку:

- поліція доіндустріального суспільства (1740 – 1820 рр.): поліція підтримувала суспільний лад, важливою складовою якого було рабство [15]. Основна мета підрозділів муніципальної поліції (municipal police departments) – збереження расистського громадського порядку та підтримка рабства [16];

- поліція індустріального суспільства (1820 – 1920 рр.): поліція підтримувала громадський порядок, встановлений після індустріальної революції, важливими детермінантами якого став потік іммігрантів у США (більшість з яких складали бідні та нужденні), а також стагнація економіки, породжені нею численні соціальні проблеми та прояв невдоволення робочих іммігрантів у хвилюваннях та повстаннях. Основне завдання бюрократизованої, яка перебуває на забезпеченні суспільства поліції – зниження соціальної напруженості та недопущення загроз з боку іммігрантів та бідних [17];

- поліція сучасного суспільства (1920 – 1970 рр.): поліція підтримувала громадський порядок, збудувавши (з кінця 1870-х років до 1920 р.) свою структуру з урахуванням специфіки регіонів держави. Важливим фактором становлення та функціонування поліції стала криза легітимності державних структур. Поліція відіграла вирішальну роль у запобіганні радикальної зміни соціального порядку й існуючого державного устрою робочим рухом. Реформування державного управління дозволило поліції завоювати довіру населення й ефективно здійснювати соціальний контроль аж до початку 1960-х років, коли масові громадські рухи затребували від поліції дій, яких вона не була готова вчиняти. Поліція не могла припинити сильні громадські рухи і не була готова адаптуватися до тих, що змінилися соціальним реаліям. Традиційна діяльність поліції фактично стала причиною нових соціальних заворушень і, як наслідок, детермінантою реформування поліцейської діяльності [17];

- поліція суспільства постмодерну (з 1970-х років і до теперішнього часу): це поліція, яка підтримує громадський порядок, однією з суттєвих загроз якому є протиправна поведінка міської молоді (молодих чолові-

ків) – представників расових меншин [17]. Під час протидії протиправній поведінці використання поліцією лише методів фізичного впливу стає недостатнім, і від поліцейського тепер потрібно набагато більше, ніж уміння застосовувати спеціальну палицю та пістолет. Суспільство вимагає від поліції комплексних ефективних дій та легітимних форм діяльності, які мають знайти закріплення у позитивному образі поліцейського. Основне завдання поліції – підтримання громадського порядку через реалізації суспільно орієнтованої діяльності, спрямованої на отримання підтримки з боку населення та контроль за допомогою населення за підтриманням громадського порядку. Застосування поліцією сили ототожнюється з війною зі злочинністю, значить, вимагає військової мобілізації як зі сторони поліції, і з боку суспільства. Завдяки соціально орієнтованій діяльності поліції та покращенню якості життя населення, така форма співпраці стає більш прийнятною для поліції та громадськості в цілому. Поліція цілеспрямовано працює над формуванням позитивного образу, що відіграє важливу роль у підвищенні ефективності поліцейської діяльності [7].

Відзначимо, що соціально орієнтована діяльність поліції (community policing), що оформилася в 1980-х роках ХХ ст., на даний час є основною моделлю діяльності майже кожного великого поліцейського управління в США. Основні ідеї, на яких будується соціально орієнтована діяльність поліції в США, описані у статті Дж. Вілсона та Г. Келлінга «Розбиті вікна: безпека поліції та околиць» (1982 р.) [18]. Крім того, автори стверджують, що найважливішою характеристикою поліцейської діяльності є сформований позитивний образ поліції, який є не лише важливим інструментом запобігання злочинності, а й умовою комфортного існування самого товариства [14]. Якщо у суспільній свідомості образ поліції відображає поганий стан поліції та громадський безлад, то ці показники дуже скоро набудуть життєві реалії. За аналогією, наголошують вчених: якщо розбите вікно не ремонтувати, то незабаром у будинку всі вікна будуть розбиті [18]. Працюючи разом, поліція та громадськість повинні негайно реагувати на сигнали (наприклад, на те, що знаходиться без нагляду та належного догляду за власність, на неналежну поведінку), які свідчать, що суспільство перебуває у стані безладу. Дослідники Дж. Вілсон та Г. Келлінг впевнені в тому, що, якщо спільна діяльність поліції та суспільства не зменшить злочинність, та якість життя громадян, безумовно, покращиться, як мінімум, у зв'язку зі зникненням їхнього страху перед злочинністю.

Спробу виявити закономірності взаємодії поліції та суспільства в США здійснило Бюро сприяння правосуддю, яке входить до складу Управління програм правосуддя Міністерства юстиції США. У 1994 р. Бюро провело дослідження на тему «Розуміння суспільно орієнтованої діяльності поліції: основа для дій» [19]. Результатом дослідження став висновок про те, що безпосередні взаємовигідні зв'язки між поліцією та суспільством є основою успішної стратегії охорони громадського порядку соціально орієнтована діяльність поліції складається з двох взаємодоповнюючих основних компонентів: громадське партнерство та діяльність, орієнтована на вирішення проблем.

Щоб розвивати громадське партнерство, поліція має удосконалювати позитивні відносини з соціальними групами та соціумом, залучати представників громадськості до пошуків кращих способів контролю та попередження злочинності, об'єднувати свої ресурси з ресурсами всього суспільства на вирішення нагальних проблем місцевого значення. Діяльність поліції, орієнтована на вирішення проблем – це процес, за допомогою якого виявляються конкретні проблеми суспільства, знаходяться оптимальні кошти на вирішення цих проблем. Реалізація правоохоронної функції США на різних етапах державного розвитку свідчить про те, що її ефективність багато в чому визначається взаємодією поліції та суспільства, залежить від довіри поліції з боку громадськості і без довіри не може бути реалізована навіть у разі, якщо правоохоронну діяльність здійснюють фахівці високого рівня.

«Чи бажаєте ви жити безпечно?» – таке питання задають громадянам Кенії поліцейські на офіційному сайті Поліцейської служби Республіки Кенія [8], підкреслюючи, що громадянам Кенії належить не лише право жити у своїй країні без страху, а й відповідальність за безпеку свого суспільства. Основним інструментом держави у забезпеченні громадського порядку стала суспільно орієнтована кенійська поліція. Основою організації діяльності суспільно орієнтованої поліції уряд Кенії вважає визначення спільної відповідальності поліції та суспільства за забезпечення безпечного та надійного середовища для всіх громадян. Головне завдання взаємодії поліції та суспільства – встановлення активного рівноправного партнерства між поліцією та суспільством, в рамках якого можливе обговорення питань, що стосуються протидії злочинності, забезпечення безпеки суспільства, визначення оптимальних шляхів вирішення соціально значимих

проблем. Механізм співпраці поліції та кенійського громадянського суспільства характеризують:

- створення умов, у межах яких між поліцією та громадськістю може бути досягнуто розуміння їх ролі у попередженні злочинів і протиправних діянь;
 - залучення до вирішення питань щодо забезпечення безпеки поліції та суспільства;
 - розподіл відповідальності за прийняття рішень;
 - вирішення конфліктів між і всередині громадських груп з метою зміцнення миру та стабільності;
 - підвищення відповідальності поліції перед суспільством, якому вона служить;
 - побудова поліцією діяльності з вирішенню проблем на основі консультативного підходу, мета якого – постійний пошук шляхів реагування на потреби товариства;
 - участь усіх без винятку співробітників кенійської поліції у суспільно орієнтованій діяльності поліції та проектах щодо вирішення проблем;
 - взаємодія із суспільством для забезпечення підтримки діяльності поліції;
 - підвищення кваліфікації співробітників поліції Кенії та навчання членів спільноти для забезпечення їхньої конструктивної участі у вирішенні проблем протидії злочинності;
 - навчання спеціалізованих підрозділів реагування;
 - формування поліцейських патрулів з числа приватних охоронців та наглядових груп у громадах;
 - формування суспільно орієнтованих поліцейських центрів підтримки жертв насильства;
 - покращення вуличного освітлення («висвітлення для безпеки») з метою зниження рівня злочинності на вулицях та у громадських місцях;
 - робота з уразливими групами, які можуть стати жертвами злочинів (з жінками, дітьми);
 - оцінка громадськістю програм охорони громадського порядку.
- Соціально орієнтована діяльність поліції Республіки Кенія спирається на розуміння громадянами їхньої ролі в охороні громадського порядку та протидії злочинності, яка може виражатися різними діями, серед яких:
- робота з поліцією у тісному контакті через спеціальні форуми суспільно орієнтованої поліції;
 - добровільне інформування про підозрілих осіб та їхню діяльність;
 - допомога поліції будь-якої підтримки;
 - налагодження більш тісних контактів з сусідами;

– забезпечення безпеки у громадах шляхом обговорення та формування схем спостереження.

При цьому громадяни, які беруть активну участь у реалізації правоохоронної функції держави, що не можуть брати на себе цю діяльність у повному обсязі. Вони мають лише допомагати органам поліції у реалізації права. У взаємодії з громадськістю поліція вживає таких заходів:

- здійснює підтримку правопорядку та попередження злочинності;
- забезпечує правопорядок;
- здійснює активну взаємодію з суспільством;
- організовує зворотний зв'язок;
- формує уявлення про потреби суспільства, адекватні життєвим реаліям;
- домагається прозорості та підзвітності своєї діяльності;
- підвищує ефективність діяльності поліції;
- удосконалює професійні компетенції співробітників поліції;
- надає допомогу у формуванні форумів суспільно орієнтованої поліції;
- організує ефективне патрулювання на підзвітній території.

Для виявлення та вирішення проблем у правоохоронній сфері з числа діючих співробітників поліції та представників громадянського суспільства (місцеві голови громад, представники громадських організацій та самі мешканці) проводяться наради. Крім того, активне обговорення напрямків та конкретних заходів у рамках взаємодії поліції з громадянами та інститутами громадянського суспільства відбувається у рамках форумів суспільно орієнтованої поліції (community policing forums). Такі форуми, як правило, організовуються в ділових районах міста, поблизу поліцейським дільницям. Ціль їх організації – спрощення взаємодії та отримання додаткової підтримки з боку держави.

Отже, соціально орієнтована діяльність поліції Кенії дозволяє встановити більш тісний зв'язок між поліцією та суспільством, знаходити основи для взаєморозуміння, покращувати ставлення населення до поліції, усувати страх мешканців перед поліцією [8]. Підвищується довіра населення до поліцейських органам, що зміцнюється впевненість громадськості у здатності поліції контролювати девіантну поведінку та протидіяти злочинності. Інформація про оперативну обстановку на конкретній території стає більш реалістичною, знижується рівень латентності протиправних вчинків. Участь громадськості у правоохоронній діяльності за правильного керівництва самоорганізованими громадянами підвищує ефективність роботи кожного співробітника поліції та всього поліцейського

підрозділу. Відтак, страх перед злочинністю у населення знижується, зменшується кількість скарг на дії працівників поліції.

Висновки. Отже, концепція соціально орієнтованої діяльності поліції, яка зародилася в економічно розвинених країнах світу наприкінці XX – на початку XXI ст. [11–19], на даний час становить базис для формування існуючих моделей функціонування багатьох національних правоохоронних систем, трансформація яких є відповіддю держав на виклики та загрози сучасності. Виявлено, що суть концепції соціально орієнтованої роботи поліції полягає в здійсненні діяльності поліцейських органів щодо реалізації правоохоронної функції в сучасній правовій державі в умовах громадського партнерства з орієнтацією на вирішення конкретних проблем, що виникають у суспільстві.

Акцентовано, що потенціал цієї концепції є значним, як і резерви громадянського суспільства, що можуть бути спрямовані на розбудову України як правової та соціальної держави. Узаємодія між поліцією та громадянським суспільством має бути направлена на попередження конкретних випадків порушення закону, а також на виявлення причин й умов, що сприяють протиправній поведінці, на усунення наслідків правопорушень. Саме в рамках спільної роботи органів поліції й інститутів громадянського суспільства, які беруть участь у реалізації правоохоронної функції, виробляються критерії ефективності діяльності поліції.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Баштанник В. Політичний аспект суб'єктивації національного виміру інтеграційного процесу в контексті модернізації державного управління. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. 2012. Вип. 2. С. 3–10.
2. Баштанник В. Сутність і зміст правоохоронної діяльності в системі публічного управління. Державне управління та місцеве самоврядування : збірник наукових праць. 2012. № 2. С. 46–54.
3. Ботвінов Р. Правоохоронна функція держави: сутність та форми реалізації. Публічне управління: теорія та практика : електронний збірник наукових праць. 2016. № 1 (15). URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01\(15\)/4.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01(15)/4.pdf).
4. Помаза-Пономаренко А.Л. Features of the public service in the police bodies of Ukraine: administrative-legal and security aspects // Public administration and state security aspects. 2024. Vol. 1. URL: <http://passa.nuczu.edu.ua/en/archive>.
5. Помаза-Пономаренко А.Л., Тарадуда Д.В. Публічна (громадська та цивільна) безпека в Україні: значення для гарантування системи безпеки в Європі // International security studios: managerial, technical, legal, environmental, informative and psychological aspects. International collective monograph. Volume II. Oslo (Kingdom of Norway).

Norwegian University of Life Sciences, Research and Education. 2024. 605 p. Pp. 297–322.

6. Хоміч Ю.Г. Правоохоронна функція сучасної демократичної держави: публічно-управлінський аспект. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/132>.

7. Barlow D. E., Barlow M. H. A Political Economy of Community Policing / Policing: An International Journal of Police Strategies and Management. 1999. № 4. P. 646–674.

8. Community Policing // Офіційний сайт Поліцейської служби Кенії. URL: <http://www.kenyapolice.go.ke/pages/links/27-about-us/69-community-policing.html> 19 Feltes T. Community Policing in Germany // OSCE Yearbook 2013. Baden-Baden, 2014. P. 219–230.

9. Lavrinovich K. The Specifics of the Implementation of the Law Enforcement Function of the Modern State Based on the Rule of Law (On the Example of the Russian Federation) / International Scientific Conference «Archibald Reiss Days» (2017; Beograd) : Thematic Conference Proceedings of International Significance. Beograd: Kriminalističko-policijska Akademija, 2017. № 2. P. 261–267.

10. Li Y., Beckley A. Policing with the People in China: Implementing the Mass Line in Criminal Investigation. A Synthesis of the Literature // Police Practice and Research: An International Journal. 2017. № 19. P. 46–60.

11. Nizhnik N. Police and Civil Society Institutions: Search for a Vector of Interaction in the Field of Combating Crime // International Scientific Conference «Archibald Reiss Days» (2017; Beograd) : Thematic Conference Proceedings of International Significance. Beograd: Kriminalističko-policijska Akademija, 2017. № 2. P. 241–251.

12. Pomaza-Ponomarenko A., Taraduda D., Leonenko N., Poroka S., Sukhachov M. Ensuring the safety of citizens in times of war: aspects of the organization of civil defense // AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2024. Volume 14. Issue 1. Pp. 216–220. URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140139/papers/K_10.pdf.

13. Pomaza-Ponomarenko A., Krukov O., Kravchuk O., Hubenko I., Taraduda D. Managing emergencies: utilising historical insights for strategic enhancement // AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2024. Pp. 135–139. URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140142/papers/A_26.pdf.

14. Walker S. Broken Windows and Fractured History: The Use and Misuse of History in Recent Police Patrol Analysis // Justice Quarterly. 1984. № 1. P. 75–90.

15. Walker S. Critical History of Police Reform: The Emergence of Professionalization. Lexington: Lexington Books, 1977. 206 p.

16. Walker S. Popular Justice: A History of American Criminal Justice. New York: Oxford University Press, 1997. 304 p.

17. Walker S. The Police in America: An Introduction. New York: McGraw-Hill Education, 2017. 624 p.

18. Wilson J. Q., Kelling G. L. Broken Windows: The Police and Neighborhood Safety // The Atlantic Monthly. 1982. № 249 (3). P. 29–38.

19. Understanding Community Policing: A Framework for Action // National Criminal Justice Reference Service. URL: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles/commpp.pdf>.